

IZHAJA VSAK DAN

Priloge ob nedeljah in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 8. zjutraj. Pesevniški štev. se prodajajo po 3 v. (6 st.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luceji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastavice štev. po 8 v. (10 st.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, varstvene, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavezd po 20 st. mm. Za oglaševanje v tolistu lista do 5 v. 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 st. beseda, najmanj pa 40 st. Oglase sprejema Ilosratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in uveljavljeno v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rekipel se ne vračajo. Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarica Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročtom v Trstu, ulica Giorgio Galatti štev. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Sklicanje tržaškega deželnega zbora.

DUNAJ 24. Jutrnja „Wiener Zeitung“ priobči cesarjev patent, s katerim je tržaški deželni zbor sklican na 27. t. m. — Razum mnogih upravnih zakonskih načrtov se bo deželni zbor bavil tudi z določitvijo proračuna deželnih šolskih fondov za leto 1911, uvedbo vrednostnega pomnožilnega zakona, nadaljnega pobiranja osebnega pridobitinskega davka od doklad.

Iz delegacij.

DUNAJ 24. Vojni odsek avstrijske delegacije je pričel danes razpravo proračuna vojne mornarice. Poročal je delegat dr. Schwegel.

DUNAJ 24. Odsek za sklepi račun ogrske delegacije je razpravljati sklepi račun za leto 1907 in je glede vseh postavk podelil absolutorij ter je skupnemu računskemu dvoru izrazil zahvalo za njegovo delovanje.

BUDIMPEŠTA 24. V današnji seji vojne odseka ogrskih delegacij se je nadaljevalo razpravljanje o enkratni izvanredni potrebi v znesku 180 milijonov kron. — Skupni vojni minister pl. Schönaich in sekcijski načelnik Okrugić, dalje sekcijski načelnik pl. Hoffmann in polkovnik Schäfer so dali zaupna pojasnila. Po daljši debati je bilo 173 milijonov enoglasno, 7 milijonov tudi od delegatov Košuta in Apollonia, 7 milijonov pa od večine odobrenih.

Pogreb poslanika Khevenhüllerja.

DUNAJ 24. Danes popoldne se je vršil pogreb avstroogrškega poslanika v Parizu grofa Khevenhüllerja, katerega se je udeležil tudi cesar, več nadvojvod, princ Hatzfeldt kakor zastopnik nemškega cesarja in legacijski svetnik du Saint Culaire kakor zastopnik francoskega predsednika; nadalje poslanika Tschirky in vojvoda Avarna, več členev diplomatičnega zbora, suverena malteškega reda, načelniki oblastni.

Volilni shod v Zagrebu.

ZAGREB 24. Volilni odbor koalicijskih strank je sklical za večer shod volilcev prvega in drugega zagrebskega okraja. Ban dr. Tomašić, ki bi bil imel govoriti na shodu, ni prišel na shod, ker ga ni volilni odbor primerno povabil. Dr. Tomašić kandidira namreč proti kandidatu koalicije v prvem volilnem okraju. — Govori se, da ima sklep koalicije, ki je izval veliko presenečenje, svoj vzrok v tem, ker se je koalicija bala, da bi utegnil ban s svojimi izjavami pregovoriti njene pristaje. Volilni shod je bil slabo obiskan. Kandidat prvega volilnega okraja Šurmin in kandidat drugega volilnega okraja Kulmer sta imela svoja programna govora. Poslednji je izlasti povdarjal, naj bi se v okrožju zakona izpolnilo narodne želje Hrvatov, ter je izjavil, nova saborska večina naj se sporazume z banom. Govornik brezpogojno zaupa v patrijotizem banov. Potem, ko je govorilo več govornikov, mej temi en volilec, ki je napadal koalicijo, je bil shod zaključen.

Stanje srbskega prestolonaslednika se boljša.

BELIGRAD 24. Včeraj so se vršile v vseh cerkvah po deželi službe božje za ozdravljenje prestolonaslednika. Službe božje, ki jo je služil v beligradski stolnici metropolit Dimitrij, so se udeležili kralj Peter, princa Gjorgje in Pavel, ministri, civilne in vojaške oblasti, častniki in mnogo občinstva.

PODLISTEK.

Hrepenenje.

Ljubavna zgodba.

„Kako daleč se vidi od tu; mi smo prav na kraju mesta —“

„In vendar s tramvajem v dobri četrti uri notri v impulzivnem življenju!“

„Res?“

Oddahnila se je globoko in lažje jej je bilo.

On se je smehljaj:

„Jaz že dolgo nisem bil zunaj. Danes, ko sem šel po-te na kolodvor, po dolgih mesecih zopet enkrat. In sedaj bom pač zopet večkrat stopal tja ven v šumno vrvenje, da ti pokažem, kaj vse poznam. Pozneje bo s tabo ravno tako kakor z mano... Izbiral in begal sem dolgo, dokler nisem slednjič — sit večnega preseljevanja — našel tega kraja in tega svojega doma...“

Buletini od danes in včeraj potrjujejo, da se stanje prestolonaslednika boljša. — Vsled tega se prof. Chvostek, ki odpotuje danes na Dunaj, ne vrne več v Beligrad.

GRŠKA.

ATENE 24. Kabinet stavi na današnji seji narodni skupščini zaupno vprašanje.

Poroka princa Viktorja Napoleona.

MONCALIERI 24. Poroka princa Viktorja Napoleona z belgijsko princezino Klementino se bo vršila dne 14. novembra t. l.

Kitajska hoče ustavo.

LONDON 24. Kitajska narodna skupščina je v soboto enoglasno sklenila pozvati vlado, da čim prej uvede ustavo.

Port-Artur — svobodna luka.

PORT ARTUR 24. Japonska kolonija je včeraj v navzočnosti načelnikov oblastni ter kitajskih in evropskih zastopnikov praznovala otvoritev svobodne luke za vse narodnosti.

Nad napoljskim zalivom se je utrgal oblak.

NAPOLJ 24. V prvih jutranjih urah se je nad napoljskim zalivom utrgal oblak. — Reke blata so se z Vezuva izlile v ozemlje Resine in Torre del Greco in so opustošile ceste in polja. V Torre del Greco je bila razdejana vsa ulica Venti Settembre. — Pri tem sta bili zasuti dve rodbini. Doslej so izvele izpod razvalin pet oseb mrtvih, med temi 4 ženske. Prefektura in Agenzia Stefani sta prejela vest z otoka Ischia, da je vsled neurja mnogo trpela Casamicciola na otoku Ischia. Človeških žrtev pa baje ni bilo. V pokrajini Salerno je bilo vsled naliva opustošenih več krajev, med temi Cetaro in Amalfi. V Cetaru je utonilo tudi nekoliko ljudi. Ker so brzovjavne proge tjakaj pretrgane in promet ustavljen, ni možno prejeti vesti iz onih krajev. Mesto Napolj je malo trpelo. — Neurje je razburilo tudi morje, tako, da so se veliki parniki zibali semintja. Vendar ni bilo nikake škode. Popoldne je zopet sijalo sonce in mesto je zadobilo zopet svoje prejšnje lice.

AMALFI 24. Tukaj in v Cetari se je utrgal oblak. Vsled tega nastala poplava je napravila veliko škodo. Mnogo hiš je pod vodo. Nekoliko se jih je zrušilo. Utonilo je tudi nekoliko ljudi.

NAPOLJ 24. V minoli noči so bili v občinah ležečih ob Vezuvu silni nalivi, ki so povzročili velike poplave. Promet na cestah in železnicah je bil prekinjen. — Iz Torre del Greco poročajo, da je napravilo neurje veliko škodo in da je zahtevalo tudi človeških žrtve. Na mesto nesreče so odšli policisti in pijonirji.

Friedberg 24. Ruski car in carica z rodbino, ter veliki knez hesenski in njegove soproga so danes malo pred 11. uro odpotovali na grad Wolfshäuten.

Socialna demokracija na Slovenskem.

Trst 24. oktobra.

Socialna demokracija na Slovenskem ni nikdar mogla zaznamovati znanih uspehov in napredovanja. Med tem, ko ima socialna demokracija pri drugih narodih veliko večino delavstva za seboj, se pri nas Slovenci ne more govoriti o tem. Ni tukaj mesto, da bi natančno razmotrivali vzroke, zakaj socialna demokracija pri nas ne napreduje. Resnica je, da moramo iskati teh vzrokov v splošnih razmerah, v katerih se

Vidiš, tam nasproti tista hiša z vrtom okroginokrog, z začrnelim zidovjem in srednjeveškimi okni obokanimi okni.“

„Kakor kak grad izgleda.“

„Da... Tam stanujem jaz. Neki prismojenci kipar si je sezidal to hišo; spodaj je atelje. Morda je hotel ubežati svetu, morda pa je bila tudi samo špekulacija glede terena — ampak tako hitro ne prihaja kdo blizu. „Anima sola“ je nazval svojo vilo... Škoda, kajti zdaj se mimoidoči ljudje vstavljajo in zijajo v ta, v kamen izklesani napis. Menda ne more biti nihče sam, da ne bi hkratu klical svetu:

„Glejte, jaz sem sam!“

„Ampak lepo je vendar-le: a n i m a s o l a...“ je dejala Iduna skoro nevede in njen sanjavi pogled se je zgubil v megleni sivini, ki se je dvigala nad pokošanim mokrotnorjavim travnikom, ki je bil z nizkimi lesenimi plotovi parceliran za zidanje. On pa jo je prijel za roko in potegnil od okna v sredino sobe.

„Čakaj sedaj, da te malo ogledam.“

Z veliko ročnostjo jej je vzel pajčolan s klobuka, da jo je mogel potem rešiti tudi klobuka. Prav očetovsko je potem počivala

nahajamo Slovenci, in drugi v popolnoma ponesrečeni taktiki in politiki, katero je vodila in vodi pri nas takomenovana jugoslovanska socialna demokracija. Ne tajimo, da je socialna demokracija v kulturnem in gospodarskem oziru precej povzdignila slovenskega delavca, a ravnotako je tudi nepobitna resnica, da obstoja njeno politično delovanje in njena taktika iz cele verige manjših in večjih pogreškov, ki so glavni vzrok njenega nenapredovanja, ako ne nazadovanja. Socialna demokracija se doslej, odkar obstoja, nikdar znala prilagoditi našim slovenskim razmeram. Med tem, ko je socialna demokracija pri vsakem drugem narodu vstvarila poseben tip socializma, tako, da danes lahko govorimo o ruskem, o francoskem, o nemškem socializmu, je pri nas ostala socialna demokracija malone ista, kakor je bila ob času njenega rojstva. V povdarjanju svojega internacionalnega stališča je šla tako daleč, da je naravnost zasmehovala vsak narodni pojav in gibanje. In ako se je to pojavilo v njenih vrstah, je je skušala že v kali zadušiti. Posledica temu je bila, da se nam je delavstvo jelo odtujevati in velik del se nam pogubil v tujinskem morju.

Socialni demokraciji — in to vsaj pri nas v Trstu — se je šlo vedno za to, da si asimiluje slovenske delavce, a to pomenja, da jih prelevi v Italijane, kar je v neki seji mestnega sveta, ki se je vršila lani, javno priznal eden voditeljev socialne demokracije, gospod Cerniutz.

Slovensko delavstvo je moralo izpregledati in je tudi izpregledalo. Jelo si je snovati svoje lastne, naredne delavske organizacije. Socialni demokracije naj bodo prepričani, da bi se to nikdar ne bilo zgodilo, ako bi ob vsem varovanju socialističnega programa znali upoštevati tudi narodne potrebe naših delavcev. A socialna demokracija — stoječ na stališču napačnega internacionalizma — tega ni znala storiti, zato mora nositi posledice sama. Naj omenimo samo njeno stališče napram družbi sv. Cirila in Metoda, katero so socialisti že od nekdaj napadali, češ, da je klerikalna, da je cerkven bratovščina itd. Priznavamo, da socialisti kot svobodnemislci ne morejo v vsakem oziru soglašati z našo šolsko družbo. Vendar ima ta z druge strani vzvišeno nalogo: braniti naše otroke pred potujčevanjem. In da je to svojo nalogo Ciril-Metodova družba, kolikor ji dopuščajo sredstva, vestno izpolnjevala, tega ne more utajiti niti njen najzagriženejši nasprotnik. O tem bi znali mnogo povedati zlasti mi tržaški Slovenci. Tudi ko je družba l. 1905 prišla v naprednejše roke in so ji klerikalci napovedali boj na nož, se socialistično stališče napram družbi ni prav nič izpremenilo. Prej je ta bila preveč klerikalna, sedaj jo je pa v najnovejši številki znanstvene revije naših socialistov, v „Naših Zapiskih“ proglasil g. dr. D. (Dermota) za narodno-šovinistično (!!) institucijo pod okriljem narodno-liberalne stranke. („Naši Zapiski“, 9. in 10. številka, str. 320). Naša družba, ki vrši zgolj narodno-obrambeno delo, jim je postala kar nenkrat šovinistična institucija, ki je zelo blizu žolti (?) narodni delavski organizaciji! Vsled tega jo proletariat ne more podpirati.

To je najnovejšo stališče „jugoslovanske“ socialne demokracije napram izključno kulturni instituciji družbe sv. Cirila in Metoda! Nekega lepega dne jo bodo gospodje morda še proglasili za — anarhistično.

za trenotek njegova roka na njenih laseh, ali ko se je nagnil, da bi jo poljubil na čelo, se je hipoma zdrznila, planila v stran in ga zrla strmeče z velikimi preplašenimi očmi.

„Jaz sem mislil, da hočeš biti moja žena“, je dejal enostavno, a ni poskusil, da bi se jej še enkrat približal.

„Sedaj le pustim samo z gospodinjo; razloži lepo svoje stvari in si uredi komodno. Gospa Jedlički je pridna in vrla žena. Proti večeru pridem po-te, da pojdeva potem kam na večerjo. Ali ti je prav?“

Namignil jej je še enkrat in odšel iz sobe, ne da bi jej podal roko.

Mehanično je stopila zopet k oknu... Zunaj se je bila vzdignila nevihta in velike, težke kaplje so bile ob šipe... Videla je kako je stopil Delten iz hiše s svojim mehkim črnim klobukom, potisnjenim globoko na čelo: sedaj je razprl dežnik in ga uprl proti vetru. Njegova suhotna tanka postava je bila nagnjena naprej, njegovi beli, koščeni roki sta držali krčevito dežnik, ki ga je močni veter vkljub temu potiskal semintja.

Potem je kar naenkrat obstal, zaprl

Ni čuda, da mora socialna demokracija s tako politiko odbiti od sebe vsakogar, ki ima le malo narodnega čuta v sebi.

Našteli bi lahko še mnogo grehov naše socialne demokracije; n. pr. postopanje pri raznih volitvah itd., a pustimo to za danes. K verigi raznih pogreškov se je te dni priključil nov člen.

Znan je boj, ki ga bijejo češki socialni demokracije za obliko svojih strokovnih organizacij. Ti takozvani češki separatisti zahtevajo od svojih nemških sodrugov, da jim ti priznajo samostojnost in neodvisnost njihovih strokovnih organizacij pod vodstvom češko-slovenske strokovne komisije v Pragi, ki se je že davno ločila od centralne strokovne komisije na Dunaju. Tu se absolutno ne gre za socialistični program, temveč za obliko strokovnih organizacij. Vzlic temu se nemški sodrugi krčevito branijo proti tej zahtevi. Vsled tega je nastal med njimi in češkimi „separatisti“ prepir, ki se ne poleže še tako kmalu. Čehi imajo pač tehtne vzroke, ko se hočejo ločiti od nemške centralne komisije na Dunaju; zato je njihov boj vsaj umljiv, ako ga tudi marsikdo ne odobrava. Čehi se nikakor nečejo udati, dasiravno jih je po zaslugi nemških sodrugov obsojil celo kodanski kongres. O tem sporu se je tudi razpravljalo na socialističnem strokovnem kongresu, ki se je vršil na Dunaju od 17. do 22. t. m., o katerem smo tudi mi poročali. Ta kongres je sklenil proti češkim separatistom ostro resolucijo, v kateri se napoveduje boj in sicer boj do uničenja njihovih organizacij. Za to resolucijo so naši jugoslovanski delegati — gotovo na ukaz dr. Adlerja — glasovali kot en mož. S tem svojimi korakom proti lastnim bratom so naši socialisti podpisali in odobrili nemško stališče, stališče centralizma, ki je vedno zasledoval, naj se je pojavil že v tej ali oni obliki, germanizacijske svrhe.

Ne zahtevamo od naših socialnih demokratov, da bi se, meni nič tebi nič, postavili na stališče čeških separatistov. Ne! Ali — kakor smo že enkrat naglasili — bila bi njihova dolžnost, ohraniti v tem boju neutralnost, ne pa kar tako z nemškimi sodrugi vred napovedati češkim separatistom boj do uničenja. Naši „jugoslovanski“ tega niso storili, temveč vrgli so se pred dr. Adlerjem enostavno na trebuh in s tem pokazali, da niso nič drugega, nego njegova filijalka na jugu.

Zato smemo pač govoriti o socialni demokraciji na Slovenskem, a ne o slovenski socialni demokraciji.

Blato na stan — sodnikov!

V Gorici, 20. oktobra.

Ni ga v Slovencih menda stanu, ki bi ga ne bilo slovensko časopisje Gregorčičevega tabora „obljalo“ — da rabimo nefini izraz, ki se ga je poslužil v gorškem deželnem zboru profesor bogoslovja, dr. Anton Gregorčič.

Znana je gonja proti slovenskemu učitelstvu, ki za borno plačilo opravlja svoje vzvišeno kulturno nalogo; znano je pavšalno obrekanje drugih stanov, ki je zistematično goji ono časopisje.

Sedaj je svoje strupene pušice namerilo na sodnijski stan. Zadnji „Primorski List“, ki mu načeluje drug profesor bogoslovja, je čutil „krščansko“ dolžnost, da je siknil svoj strup tudi proti sodnijskemu stanu. Gospodom ni prav, ker posamični sodniki tudi pri najboljši volji ne morejo preprečiti,

dežnik in ga stisnil pod pazduho; obe roki sta se skrili v žepih suknje in tako je potem korakal naprej čisto mirno in prelegano....

Dež je lil v dolgih curkih preko krajcev njegovega klobuka in mu zdrkal za vrat...

III

Ona plahost, ki jo je imela Iduna pred Deltenom začetkom, je kmalu izginila, a njeno mesto je zastopila nekaka odvisnost, nenavadna odvisnost volje.

Od začetka ni pazila na to; z veseljem se mu je udajala — kakor da hoče dati svojemu duhu malo počitka, odmora. Večkrat se jej je zdelo, kakor da on oprežno čuva in nosi njeno dušo, da se njej ni treba brigati zanjo.

V njem je bila neka prav ganljiva skrb, podobna skoro žensko-mehkobni razvadi.

Vsako jutro je prihajal sem s kakšno knjigo, tupatam s kakim časopisom.

„Citaj samo to, kar sem zaznamoval,“ je rekal. „Drug je brez vrednosti za-te, nepotreben balast.“

In ona je čitala samo ona, od njega označena mesta.

(Pride še).

da ne bi tu pa tam zapadali kazenskemu zakonu tudi pristaži klerikalne stranke, katere bi hoteli oni časopisi videti na nekakem privilegovanem stališču — tako-le... izven, ali nad zakoni!

Da ne bi kdo menil, da pretiravamo, naj doslovno navedemo, kako piše „Primorski list“ o naših sodnikih. Tam stoji črno na belem:

„Znano je, kako postopajo v svoji službi nekateri c. kr. sodniki, ki so po mišljenju liberalci. Glasovi proti njim postajajo mej ljudstvom čedalje močnejši. Tudi na Goriškem so te pritožbe vedno večje. V tem oziru smo prav hvaležni dru. Šušteršiču, da je v kranjskem deželnem zboru izrekel tudi te-le besede: — sodniki, ki zlorablajo svojo službo na kak nesramen način in — svojo oblast, ki jo imajo v imenu cesarja, v strankarske namene...“

Toda: istotako, kakor dr. Šušteršič ni navedel nobenih konkretnih slučajev, tako se tudi „P. L.“ zadovoljuje s pavšalnim sumničjem in obrekovanjem vsega sodnijskega stanu!!

Dokazov ni navedel niti eden niti drugi — pa saj jih menda tudi treba ni!

Obrekovanje našega sodnijskega stanu od lastnih ljudskih zastopnikov ima najbrže namen, podati vsej avstrijski javnosti dokaz, da je Slovincem treba — laških ali nemških sodnikov, ker lastne preganjajo, ker jim ne zaupajo. Seveda je tudi to eminentno kulturno delo Gregorčiča in drugih!

Sicer pa je vse rovanje proti sodnijskemu stanu namenjeno in tako skozi okno povedano našemu ubogemu slovenskemu kmetu, kateremu se mora v čim večjo čast in slavo dr. Gregorčičeva — slovenskega patrijotizma izruti iz srca tudi še zaupanje v sodnika! Potem bo končno zrel za kulturno delo S. L. S. na Goriškem, kajti pride do prepricanja, da mu biva edini nesebični prijatelj in spasiatelj — v Gregorčičevem taboru, oziroma v farovžu, dočim vsi drugi stanovi sleparijo in izkoriščajo!

To je namen, vse drugo je sredstvo.

Pisec, ki s temi vrsticami daja odduška svojemu ogorčenju na takem grdem in — kar naravnost bodi povedano — brezvestnem početju — je gotovo zadnji, ki bi hotel odrekati naši duhovščini spoštovanje, jej kratiti ugled pred narodom ter odrekati zasluge, v kolikor si jih je v resnici stekla v boju za pravice in napredek našega naroda! Ne, kaj takega mi ne prihaja na misel, ker bi se temu protivila lastno uverjenje in pravicoljubje! Ali ravno pravicoljubje, ki veleva, da bodi vsakomur, kar je pošteno zaslužil, in pa uverjenje, da bi bilo naravnost pogubno za narodov etični in gmotni interes, ako bi se pavšalno — in ne samo posamičnikov na podlagi konkretnih podatkov — tiralo v blato ugled in avtoriteto stanu, ki mu je podeljena toli važna naloga v življenju naroda, kakor je ravno sodnijskega stanu: ravno to uverjenje in to pravicoljubje mi dajata trdno vero, da tudi trezen in zares rodoljubljen duhovnik mora z gnevom v duši obsojati tako novodobno herostratstvo!

Da — herostratstvo je to: slepo razbijanje in podiranje vsega na žrtvenik malika — strankarske koristi in osebnega sovražstva, ki reže v dušo tembolj, ako prihaja od duhovnika, od oznanjevalca Kristove vere, ki naj bi bil prvi apostol: miru, vstrpljivosti in prizanašanja tudi — političnemu nasprotniku!

Ravno v imenu tistih zaslug, ki si jih je stekla duhovščina za korist naroda, moramo obsojati herostratstvo, ki mora se svojim slepim divjanjem končno razrušiti vse podlage, ki jih potrebuje narodovo življenje za svoj napredek in razvoj. To je naravnost grozno, kar gledamo sedaj na Slovenskem!

Zistematično — brez vsake izbire v sredstvih — ubijajo stranke s svojim podivjanim konkurenčnim bojem v narodu druga drugi: ugled važnih stanov, vero v koristnost raznih ustanov, in celo tudi zaupanje v gospodarske organizacije na tej in oni strani. Črni se vse vprek: s te strani, kar je na oni — z one strani pa, kar je na tej strani! Vse se črni! Blato pada na duhovnike, na učitelje, na trgovce in obrtnike in sedaj še na — sodnike. Kaj bo neizobna posledica temu? Da bo pred očmi naroda vse črno, vse umazano, vse — nepošteno! Izgubivši vero v vse in vsakogar, mora narod izgubiti vsak moralni oslon. In takov razdejan in v vsej svoji notranjosti zastrupljen narod naj se potem proti vnanjemu sovražniku in v tako težkih in kritičnih časih bori uspešno za svoj obstanek?!!

In oni, ki provzročajo to razsulo, da niso herostratje z ledeno dušo do splošne blaginje in gorečim plamenom sebičnosti v svoji duši?!

Sedanja pavšalna gonja proti sodnijskemu stanu je viden znak največje bojazni vzbujajoče narodne bolezni. Najpretesljivejša pojava te bolezni pa je, da je na Goriškem sodnikov, ki v slepi službi boginje — stranke resignirano in molče prenašajo tako kruto žaljenje lastnega stanu!

Politični položaj na Hrvaškem.

Volilni shod koalicije v Zagrebu.

Zagreb 23. X.

—C— Danes se je vršil pod predsedništvom arhitekta Heincla volilen shod ko-

alicije v Zagrebu. Kakor glavna govornika sta nastopila kandidata koalicije dr. Šurmin (za I. volilni okraj) in grof Kulmer (za II. volilni okraj).

Zanimanje za shod je bilo v začetku veliko izlasti zato, ker se je mislilo, da bo na shodu navzoč tudi ban pl. Tomašič. Ta je namreč pričakoval, da ga koalicija povabi. No — ker ni dobil povabila, ni prišel.

Dr. Šurmin je naglašal v svojem govoru znano stališče koalicije proti Tomašiču. Njegov govor je bil vsprejet z velikim odobravanjem.

Manje sreče je imel grof Kulmer, ki kandidira kakor izvenstrankarski kandidat, ali s podporo koalicije. Grof Kulmer je nekaka politična sredina med koalicijo in banom Tomašičem.

Na Kulmerjeva izvajanja, tikajoča se sporazumljenja s Tomašičem, je reagiral dr. Jambrišak in je kritikoval stališče grofa Kulmerja. S tem je tega poslednjega prisilil, da je boljše pojasnil svoje stališče nasproti Tomašiču. Izjavil je, da on je za sporazum s Tomašičem, ali nikakor ne za brezpogojen sporazum, marveč le za časten sporazum med koalicijo in banom: po katerem bi moral ta poslednji akceptirati vse pogoje, ki bi mu jih koalicija stavila. Za tak sporazum pa da je tudi koalicija!

Shod se je vršil mirno, hladno — brez velikega entuzijazma.

Proti grofu Kulmerju kandidirata v drugem zagrebškem volilnem okraju starčevićanec dr. M. Tkalčić in Tomašičevac — Aranicki. No, ta poslednja kandidatura je zares lep kompliment Tomašiča — Zagrebu!

Glasovi o Gregorčič - Pajerjevi strahovladi v deželnem zboru goriškem.

Praška „Union“ prinaša dolg uvoden članek o dogodkih v deželnem zboru goriškem.

Podavši kratek historijat dosedanjih bojev, izlasti med obema slovenskima strankama, v katerem konstatira, da se je dr. Gregorčič naravnost fanatično boril na strani italijanskega liberalca Pajerja, pravi, da so se o vprašanju verifikacije volitev iz slovenskega veleposestva in imandata Gabrščekovega od strani Gregorčičeve zastopala pravna naziranja, ki so naravnost v zasmeh našim javno-pravnim ustanovam. Goriška slučajna večina si torej prisvajajo pravico, da jednostavno ustvarja vzroke za izključenje, kakoršnjih deželni red ne pozna. Na tak način se je seveda lahko iznebljati političnih nasprotnikov. To je eklatantno kršenje pravice.

V označenju čudnega pravnega čutstva večine treba še omeniti, da je ta večina brez vsacega pomisleka potrdila poslance trgovske zbornice, da-si je bilo na volitvah v to zbornico več stotin glasovnic falsificiranih. Tu se kaže patrijotizem Gregorčiča, ki se svojo politiko skuša umetno podpirati italijansko večino, s čemer provzroča svojemu narodu velikansko škodo. Ni se torej čuditi, da je njegovo postopanje tudi v lastnem klerikalnem taboru izzvalo strogo opozicijo.

Način, kakor je postopala večina v deželnem zboru o verifikaciji mandatov, je v parlamentariški zgodovini jedini in jako poučen. Sklepi goriškega deželnega zbora kažejo, kako potrebna bi bila ustanova sodišča za razsojanje o volitvah. — Praški list prihaja do tega-le zaključka:

Razmere v tem deželnem zboru pričajo tudi, kako v malih parlamentih lahko prevladujejo avtokratska stremjenja, ki zastrupljajo politično življenje in ubijajo samoupravo. Šibke ustavne tvorbe, kakoršnja je goriški deželni zbor, postajajo lahko predmetom gospodstva samovolje, ki je v zasmeh vsaki ustavni pravici!

Dnevne novice.

Rekonstrukcija Bienenrothovega ministertva. Dunajski tehnik „Montag“ javlja, da se rekonstrukcija Bienenrothovega kabineta izvrši v kratkem. List pravi, da na mesto ministra za notranje stvari pride moravski cesarski namestnik baron Hainoldt, na mesto železniškega ministra Wrbe pa dr. Wittek. O drugih spremembah list ne pove ničesar.

Dalmatinski zgodovinar umrl. Iz Sinja poročajo, da je v tamošnjem franciskanskem samostanu umrl znani cerkveni zgodovinar pater dr. Marković, star 71 let.

Slovenska pisarna turških sultanov. Upravitelj bosanskega deželnega muzeja, dr. Ciro Truhelka, se mudi zdaj v Dubrovniku v svrhu znanstvenih študij. Pri tem se mu je posrečilo, da je našel v odatnem arhivu cel oddelke slovenskih listin turških sultanov. Listin je do sto in sicer iz dobe od Murada II. pa do Solimana Velikega, ki je l. 1529. oblegal Dunaj. Iz teh slovenskih listin se razvidi, da so imeli turški sultani v 15. in 16. stoletju svojo posebno slovensko pisarno. Listine nosijo takozvani „turgaš“, to je sultanov pečat. Celo barbarski turški sultani so v 15. in 16. stoletju imeli več zmisla za slovanstvo nego naša sedanja — avstrijska vlada.

Siamski kralj umrl. Iz Bangkoka javljajo, da je po kratki bolezni umrl siamski kralj Chulalongkorn. Kraljem je proglašen prestolonaslednik.

Domače vesti.

Iz šolske službe. Pravi učitelj na deželni realni gimnaziji v Pazinu gosp. Ivan Quarantotto je imenovan pravim učiteljem na trgovinskem oddelku trgovinske in nautične akademije v Trstu.

Zlorabljen jubilej. V stvari Štrekljeve petdesetletnice smo prejeli še sledeče pismo: „Čudil bi se bil, če bi „Edinost“, brezdvomno najobjektivnejši slovenski dnevnik, glede mojega predragga očeta bila napravila izjemo. Vsled tega me njena notica v štev. 289 z dne 18. oktobra t. l. pod marko „Zlorabljen jubilej“ ni iznenadila, pač pa razveselila, ker priča o tem, da na značajnosti slovenskega naroda vsaj splošno še ni obupati. Res je, da so očetovi učenci, katerih nekaj prav blizu „Slovenskega Naroda“ živi in se oglašajo o vsaki priliki k besedi, v veliko iznenadenje nekaterih pravičnih ljudi mirno gledali, kako se psuje spomin njihovega učitelja in — dobrotnika. A ti pravični ljudje so idealisti, kakoršen je bil blagi pokojnik. Od mnogih učencev, in ravno od onih, ki se imajo očetu takorekoko zahvaliti za svojo sedanjo ekzistenco, niti pričakoval nisem, da postavijo kruto žaljenje v „Sl. N.“ v pravo luč. Poznam jih in tudi oče jih je bil slednjič spoznal, žal, da prepozno. „Fahr' hin! Ich hab' auf Dank ja nie gerechnet!“ Toda cenjeni Vaš dopisnik bodi uverjen, da bi bila midva, sinova, sama dala priliko tako uredništvu „Sl. N.“, kakor nezrelemu, morda tudi na kompetentnem mestu tako informiranemu piscu, da odgovorita, če bi ne bila mnenja, da niti „Slovenski Narod“ niti njegov daleč naokrog nepoznani sotrudnik nikakor ne moreta razžaliti znanstvene časti plemenitega pokojnika, o katerem so pač merodajne instance (znanstvene akademije) in pravi učenjaki že davno izrekli svojo za očeta najčastnejšo šodbo. S svojim rvanjem so se sami obsodili; vsaka druga obsodba bi bila odveč. Zahvaljuje se Vam na lojalnosti, s katero ste se slednjič vendar potegnili za neoboroženca, beležim z odličnim spoštovanjem udani

dr. Gojmir Krek.

Socialisti in družba sv. Cirila in Metoda. Na drugem mestu govorimo, da je družba sv. Cirila in Metoda našim socialistom postala kar naenkrat narodno-šovinistična institucija in se socialni demokratje radi tega ne morejo ogrevati zanjo. To trditve so socialni demokratje postavili v 9. in 10. številki „Naših Zapiskov“, a dokazali je niso. Prosimo torej, naj nam enkrat konkretno povejo, v čem obstoji ta šovinizem Ciril-Metodove družbe?

Nadalje zahteva dr. D. od družbe otroci, da se v njenih šolah delavski otoci ne bodo vzgajali v duhu, nasprotnem proletarskim interesom in socialni demokraciji. Ta je tudi lepa! Od družbe zahtevajo tako jamstvo, a kedaj so zahtevali kaj sličnega od državnih in občinskih šol?!

Sicer pa bodi socialnim demokratom še enkrat povedano, da je pouk v družbinih, kakor tudi sploh v vseh šolah v Avstriji tak, kakor ga predpisuje šolski zakon. Zato naj se socialisti obrnejo na to adresu, in če morejo, naj spremenijo ta zakon v svojem smislu. Ako so vsi vzroki socialističnega nasprotovanja družbi tako „tehtni“, potem je to dlakocepljenje in nič drugega.

Jugoslovanska socialna demokracija se je v boju med češkimi separatisti in nemškimi centralisti odločno postavila na stran teh poslednjih. O tem njenem koraku govorimo na drugem mestu. Naše socialiste bi samo vprašali, kaj bi oni storili v slučaju, ako pridejo morda čez leta v isti položaj, kakor so sedaj njihovi češki sodruzi, in bi bili, kakor ti, enako prisiljeni začeti boj proti dr. Adlerju. Morali bi molčati, ker bi jih Nemci vedno spominjali na to, da so se nekdanj postavili na centralistično stališče proti Čehom. Kje bi iskali v tem slučaju zaslonbe? — Ali bi se smeli obrniti do Čehov?!

Tudi iz tega vzroka je ta korak naših socialistov vse prej nego — moder!

Ne tako! Že zopet nam prihajajo pritožbe proti eni tukajšnjih podružnic slovenskih denarnih zavodov! Čisto slovenskim firmam v okolici — pošilja laške okrožnice!

Omot, ki nam je dostavljen, nosi naslov: „Egreg. Signor Giuseppe Gregorčič sarto“!

Celo v laškem kašipotu je to ime pisano pravilno, a slovenski denarni zavod mu pošilja — laške okrožnice! Tu ne dopuščamo nikakega izgovora, o gospoda Slovani!!

Prodaja argentinskega mesa. Kakor smo že svoječasno poročali, je bilo tržaški občini prepuščeno 1000 kg argentinskega mesa, ki je nedavno dospelo za poskus iz Argentine. 80 kg je pošiljatev so odkazali mestni bolnišnici, 150 kg mestni ubožnici in 150 kg ljudski kuhinji Societä operaia, ostalih 620 kg je prišlo v podrobno razprodajo. Ali celo teh 620 kg niso mogli v nedeljo razprodati; ne sicer zato, da ni občinstvo hotelo tega mesa kupiti, marveč zato, ker so za razprodajo določili eno

edino mesnico v ulici Sv. Katarine. Tam so začeli v nedeljo prodajati argetinsko meso že ob 7. uri zjutraj, a množica kupovalcev je tekmo jutra tako naraščala pred mesnico, da je nastal silen drenj, tako da je bilo več žensk in deklet v gneči tako poškodovanih, da so se morale zateči na zdravniško postajo. In ob 11. uri predpoludne so morali mesnico zapreti. Meso so prodajali in sicer sprednje dele kg po K 1'28, zadnje dele po K 1'60. Pravijo, da je meso boljše, nego naše, le da je premastno, kar vsakemu ne ugaja. — Ostalo meso so prodali včeraj zjutraj.

I. čajev večer Slovenske Čitalnice. — Ob zelo krasni udeležbi obojega spola iz cveta tržaških slovenskih krogov in ob prisrčnem in res družabnem radovanju se je vršil sobotni „čajev večer“ Slovenske Čitalnice v vseh nje krasnih in vabljivih prostorih.

Najveselejši znak teh hvalevrednih sestankov je ono, poprej toli pogrešano nepriljeno, živahno družabno življenje, ki pod sedanjim čitalniškim vodstvom spemlja in preveja vse nje prireditve. — Kamor koli si se obrnil, videl si le živahne in nepriljene vesele obraze, a po nekdanji nepetosti in predsodkih ni bilo več ne duha ne sluha. Tako je prav!

Tega življenja je dolgo vrsto let manjkalo v Slovenski Čitalnici, zato je pa bila pusta in — prazna.

Program sobotnega večera je otvoril vojaški orkester 97. pešpolka, ki je sviral celo vrsto umetnih komadov.

Zatem je nastopilo učiteljsko oboje „Glasbene Matice“. Gospod Karl Mahkota s tremi Adamičevimi solospesvi: „Na lipici zeleni“, „Planinec“ in „Pri studencu“. — Vrli pevec je bil po vsakem odpetem komadu živahno aklamiran.

Gospod K. Bibiza je izvajal na gosli dva teška umetniška komada: Raffov: „Kazantina“ in Hammovo „Festpolonaise“ s tako umetniško spretnostjo in preciznostjo, da pohvale od strani poslušalcev ni bilo ne konca ne kraja. Oba imenovana je spremljal na klavirju gosp. skladatelj Adamič z lastno mu fino in milobo. — Vsem trem vrlim umetnikom na glasbenem polju so bili podarjeni lovorovenci s trobojnimi trakovi.

Na to so pričele narodne dame s serviranjem čaja, a okoli bogato in ukusno obloženega in prirejenega buffeta je bilo zelo živahno vrvenje.

Po kratkem odmoru je srčkano-vabljiv valček izvalil mladino v plesno dvorano; mej tem so se komodneži zabavali v prijateljskih krogih v ostalih čitalniških prostorih. Zabava je trajala z nezmanjšano živahnostjo do ranega jutra.

Na tem krasnem vspehu moramo odboru Čitalnice, posebno še nje predsedniku gosp. dr. Egonu Staré-tu, iskreno čestitati in izražamo ob enem željo, da nam prirede še veliko (vsaj enkrat na mesec) takih prepotrebni in res zabavnih večerov, kjer se bomo sestajali in medsebojno spoznavali ter si po trudopolnem delu v prijateljskem krogu privoščali par uric nepriljene zabave.

Bodoči veliki planinski ples zopet v Trstu! Kdo udeležencev se ne spominja z radostjo prekrasnega velikega planinskega in ob enem najlepšega plesa, ki se je prvič vršil v Trstu februarja 1908? Le ena želja in vprašanje je bilo tedaj: Kedaj se bo tak ples zopet vršil v Trstu? Upali smo že lanske leto, ali nepredvidljene zapreke so to onemogočile in ples se je moral dve leti zaporedoma vršiti v Ljubljani.

Prihodnji pust pa se bo, kakor nas obveščajo od kompetentne strani, vršila ta velika planiska prireditev zopet v Trstu in sicer v soboto dne 11. februarja v vseh prostorih „Nar. doma“.

Izvedeli smo, da je odbor tuk. podr. slov. pl. društva že ukrenil vse potrebno, da se pravočasno prične s predpripravami, kajti takrat hoče presenetiti javnost z izredno lepimi scenerijami, kakoršnjih prostori „Nar. dvma“ še niso videli.

Toliko za danes!

Mestni svet bo imel jutri večer ob sedmi uri sejo, na katero dnevnem redu je med drugim predlog mestnega odbora, da se zgradi 1000 malih stanovanj.

Ruski kružok. V petek, dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer bo imel ruski kružok svoj redni občni zbor in sicer v prostorih „Slovenske Čitalnice“.

Odbor se nadeja prav obilne udeležbe, ker tam na občnem zboru prijavi vpisancem raznih kurzov vse, česar je treba.

Za sedaj javljamo, da se otvori osmero kurzov in sicer: začetni slovenski, slovenski trgovski izključno za uradnike slovenskih denarnih zavodov in kurz za slovensko stenografijo z ozirom na občutno potrebo slovenskih stenografov in stenografinj po naših slovenskih uradih.

Dalje bo, kakor prejšnja leta, hrvatski kurz za začetnike in nadaljevalni hrvatski kurz; češki kurz in naposled dva ruska kurza za začetnike in kurz za konverzациjo. Evo prekrasne prilike za seznanjanje se sorodnimi slovenskimi jeziki! Kje je lepša prilika, da se nauči slovenske stenografije, kdor reflektira na katero tako mesto?

Ruski kružok, otvorivši kurz za slov. stenografijo, se nadeja, da ustreže našim

uradom in pisarnam ter slovenskim uradnikom.

Vpisati se je do 1. novembra pri gošpej Bičkovi, vratarici „Narodnega doma“, ali pri čuvaju „Slov. Čitalnice“.

Zveza Z. J. Z. vabi danes v torek vse odbornike in člane Z. J. Z. iz državnega kolodvora na zaupni sestanek, kateri se bo vršil v društvinih prostorih N. D. O. v ulici Lavatovo št. 1.

Odbor. Z. J. Z.

Tržaška mala kronika.

Zginil je. Karl Dolenc, stanujoč v ul. della Cereria št. 15 je naznanil policiji, da je njegov brat Alojzij, star 17 let, po poklicu ribič, zginil že od 22. t. m. z doma. Boji se, da se mu je pripetila kaka nezgoda. Oblasti poizvedujejo.

Deklica umrla vsled opeklin. Dveletna deklica Zorka Starc iz Cernikala se je prevčerašnjem jutraj nahajala pri ognjišču brez vsacega varstva. Približala se je ognju in zažgala se jej je obleka. Dobila je hude opekline. Stariši so jo na vozičku pripeljali v Trst, ali ko so prišli do Sv. Jakoba, je revica že vzdihnila. Truplo so prenesli v mrtvašnico pri Sv. Juštu.

Tatinska drznost. Vrtar Štefan Kolarič, stanujoč pri Sv. M. M. Zgornji št. 449, je predčerašnjem radi tega, ker je malo preveč pogledal v kozarec zaspal na tlaku ulice Bosco. Kmalu seveda je bila higijena zraven istega, ki ga je olajšala za 36 kron in tri dokumente, tat mu je tudi sezul čevlje in jih odnesel. Prebujenje ni bilo za Kolariča baš prijetno, šel je iskat tatu in je imel nepričakovano srečo. Našel je v neki žganjarni človeka, ki je imel njegove čevlje na nogah. Kolarič je poklical redarja in dal onega aretirati. Dozdevni tat, ki taji na vse pretege, je 35-letni dninar Ivan Marvin iz Trsta. O denarju in listnici se ni našlo pri njem niti sledu.

Sladkosti rodbinskega življenja. Josip Monfardini, star 48 let, natak iz Benetk, ima nelepo navado, da se večkrat opijani, in tedaj tepe svojo ženo in razbija kar mu doma pride pod roko. Tako se je zgodilo tudi predsinocnjem. A ženi je minila potrpežljivost in je poklicala redarja, ki je aretiral ljubeznivega soproga. Opravičeval se je s tem, da ga žena tepe, kadar prihaja pijan domov. (In menda ima čisto prav).

Koledar in vreme. — Danes: Kriz. in Dar. — Jutri: Evarist papež, muč.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 16° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno. Hladni vetrovi. Temperatura mila. V začetku še lepo, potem polagoma motno.

Izpred sodišča.

Prepovedana igra.

28-letni Luka Maršič, doma iz Jablanca (hrvatsko Primorje), 25-letni Tomo Jakovac, doma iz Šepića na Hrvatskem, 33-letni Fran Barac, doma iz Sinja v Dalmaciji, in 23-letni Peter Kec, doma iz Ponara na Hrvatskem, so bili toženi, da so vsi štirje skupaj dogovorno ukradli Ivanu Snelu znesek K 200.—, torej zločina tatvine, dalje prestopka goljufije, ker da so rečenega Snela zavabili v kvartanje v svrhu, da ga pri igri ogoljufajo, in prestopka po § 522 kaz. zakona, ker so igrali prepovedano igro Färbel.

Maršič sam je bil pa še poleg tega tožen zločina javnega nasilstva po § 98 kaz. zak., ker da je ob isti priliki grozil Snelu in dvema drugima z nožičem.

Ivan Snel je prišel dne 17. m. m. v Trst z namenom, da se izseli v Ameriko. Na svojo nesrečo pa je šel v krčmo „Alla Sardaella“ v starem mestu, kjer se je dal izvabiti v kvartanju. Igrali so: on, Maršič, in še dva druga. Kmalu je bil Snel za 84 K na izgubi. Na to je pa Maršič — kakor je trdila obtožnica — pograbil dva stokronska bankovca, ki ju je bil Snel položil na mizo, ter je hotel s tem denarjem pobegniti.

Ker ga je hotel Snel vstaviti, mu je zagrozil z nožičem; istotako je z nožičem zagrozil Mateju Dugovinu in Ivanu Matuliću, ki sta mu bila zastavila pot.

Včeraj, na razpravi, so pa vse te obtožbe padle in toženci so bili oproščeni vsi izven Maršiča, ki je bil pa kaznovan le radi prepovedane igre na 14 dni zapora.

Maršiča je branil dr. Laneve, Jakovca in Barca odvetnik dr. Slavik, Keca pa odvetnik dr. Verona.

Imenik porotnikov. Evo imenika porotnikov za prihodnje zasedanje porotnega sodišča, ki prične dne 14. novembra t. l. in ki bo trajalo najbrže tja do Božiča:

1. Acquaroli Anton od Josipa, 2. Amodeo Romano pok. Konstantina, 3. Apollonio Hektor pok. Nikolaja, 4. Asquini Leopold pok. Josipa, 5. Ballaben Josip pok. Frana, 6. Bartak Karol od Karola, 7. Bassan Fran od Frana, 8. Bisiak Karol od Štefana, 9. Brettauer Julij pok. Hermana, 10. Bussi Michael pok. Ernesta, 11. Calogorgio Gregor, 12. Dubich Viktor pok. Mateja, 13. Fayenz Henrik pok. Cezarja, 14. Filippi August, 15. Forti Hugon, pok. Mojzesa, 16. Godnik

Alojzij pok. Jerneja, 17. Haymann Victor pok. Emanuela, 18. Hervatin Ivan pok. Andreja, 19. Klun Peter pok. Otona, 20. Lfther Josip, pok. Josipa, 21. Luzich Andrej pok. Ivana, 22. Matosel Ljudevit pok. Simona, 23. Mussich Fran pok. Josipa, 24. Negodi Ivan pok. Jurja, 25. Pader German, 26. Perlatti Anton pok. Ivana, 27. Persoglia August pok. Augusta, 28. Petech Friderik pok. Frana, 29. Renner Friderik pok. Henrika, 30. Rizzo Josip pok. Aleksandra, 31. Scheimer Edvard pok. Edvarda, 32. Tavalato Dominik od Frana, 33. Teodorovich Jurij pok. Draga, 34. Thaller Jakob pok. Jakoba, 35. Thümmel Rafael pok. Ivana in 36. Valenzin Samuel pok. Mojzesa.

Nadomestni porotniki so: 1. Borsatti Jurij pok. Nikolaja, 2. Demarchi Albert pok. Josipa, 3. Eckhel pl. Izidor pok. Ivana, 4. Gerolini Herman pok. Antona, 5. Marcuzzi Leopold od Mateja, 6. Paperle Josip pok. Ivana, 7. Pepeu Alfonz pok. Emerika, 8. Ruggier Ivan pok. Simona in 9. Trevisini Jurij od Henrika.

Za prihodnje zasedanje porotnega sodišča so dosedaj določene sledeče razprave:

Dne 14. novembra proti Alojziju PiuZZi, radi zločina umora. Predsedoval bo preds. deželnega sodišča sv. Milovčić, branil pa dr. Pangrazi.

Dne 15. nov. proti Gjuroviću, radi zločina ubojstva. Predsedoval bo podpredsednik dež. sodišča sv. Perišić, branil uradni branitelj.

Dne 16. novembra proti F. Longo, radi zločina ubojstva. Preds. sv. Andrich, branil dr. Rossi.

Dne 17. nov. proti Bologna in Camerini, radi zločina goljufije. Preds. sv. Minio, branil bo Camerinija dr. Pincherle, Bologno uradni branitelj.

Dne 22. nov. proti I. Vujica, radi zločina umora. Preds. sv. Milovčić, branil uradni branitelj.

Dne 23. nov. proti Milovčiću, radi zločina ubojstva. Preds. sv. Perišić, branil, dr. Rossi.

Dne 24. nov. proti J. Zotti-ju, radi zločina poverjenja. Preds. sv. Andrich, branil odv. dr. Pincherle.

Dne 25. nov. proti I. Majcenu, radi zločina umora. Preds. sv. Minio, branil uradni branitelj.

Dne 26. nov. proti I. Gorela, radi zločina ropu. Preds. sv. Milovčić, branil uradni branitelj.

Naše gledališče.

V nedeljo 29. t. m. ob 8. uri zvečer je igra s petjem

„Zapravilivec“.

Sodeluje vojaška godba in pevski zbor šenjakobske Čitalnice.

V torek 1. novembra popoldne ob 4. uri žaloigra

„MLINAR IN NJEGOVA HČI“.

ob 8. uri zvečer pa burka

„UGRABLJENE SABINKE“.

Na sv. Justa dan (2. novembra) ob 4. uri popoldne

„ZIMSKO SOLNCE“.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. Danes „Rigoletto“ kakor častni večer gospe Galli-Curci v ulogi Gilde. Pojutrnjem zvečer „Madame Butterfly“.

EDEN. Varijetetna predstava.

Društvene vesti.

Odbor tukajšnje podružnice „Glasbene Matice“ ima danes zvečer ob 9. uri zelo važno sejo. Zato prosim polnoštevilne udeležbe.

Podružnica „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes zvečer ob osmi uri pevska vaja za moški zbor. Vsi na krov!

Pevsko društvo „Kolo“. V četrtek zvečer točno ob 8. uri in pol pevska vaja. Ker se bliža pevski večer, se naproša pevce k obilni udeležbi.

Pevsko društvo „Trst“. Danes zvečer točno ob 8. uri se vrši odborova seja. — Prosim tovariše odbornike, da se točno in polnoštevilno udeležijo seje.

Predsednik.

Čitalnica pri sv. Jakobu. Danes torek se vrši točno ob 8.30 uri pevska vaja za mešani zbor, na katero posebno opozarjamo vse gg. pevce. Ker se bo vršil po vaji važen razgovor glede nekega nastopa je v interesu društvene časti, da se tega pogovora udeležijo vsi pevci in pevke.

Letni redni občni zbor graškega „Sokola“ se vrši dne 29. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih „Zum grünen Anger“

Zdravnik

D. D. KARAMAN

specijalist za notranje bolezni in za bolezni na dihalih (grlo in nos)

Ordinuje na svojem stanovanju

TRST - Corso št. 14 - TRST

od 11.1/2 do 1.1/2, in od 4.1/2 do 5.1/2, popold.

TELEFON 115/IV.

Odlikovana pekarna in sladničarna

z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu leta 1909

Acquedotto 15 - Podruž. ul. Miramar 9

naznanja slavnemu trikrat na dan svež kruh.

Prodejalnica je tudi dobro preoblikovana z vsakovrstnimi bliskoti posebno za čaj. Ima razna fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krokatke itd., kakor tudi vse predmete za speči. Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. — Brezplačna dostava na dom. — Priporočila se slavnemu občinstvu z odličnim spoštovanjem

Vinko Škerk : Trst

Na obroke!

JAKOB DUBINSKY

Na obroke!

TRST — ulica dell' Olmo št. 1, II. nadstropje — Trst

Velika izbira izgotovljenih oblek za gospode in manufakturnega blaga ter moške in ženske suknje.

UGODNI POGOJI ZA PLAČILA NA OBROKE.

Cene brez konkurence.

Mnenje gospoda dra. V. Zednicek-a, Horice

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Prejel sem poslano mi steklenice Vašega izdelka SERRAVALLO-VO KINA-VINO Z ŽELEZOM (Vino di China Ferruginoso Serravallo) za kar se Vam srčno zahvaljujem. Vaš izdelek, vrhu tega da je izborno zdravilno sredstvo, se razlikuje jako od drugih izdelkov te vrste po svojem izbornem okusu, kar je večkrat velike važnosti pri različnem izbiranju zdravila.

HORICE, dne 9. decembra 1908.

Dr. V. ZEDNICEK.

Razstava: pohištva

VEDNO V ZALOGI: moderne in gosposke spalne sobe in jedilnice iz amer. orehovine, hrastovine in mahagonije; pisalne mize in obešalniki za obleke. Prodaja po konkurenčnih cenah. Via Madonna del Mare št. 6

REZBARSKA DELAVNICA.

Svetloba stotih sveč

stroškom 1/2, stotinke za uro. Brez tekočine, brez dima, brez vsake mrežice. — Luč za benzin „TITUS“ je najboljši, najbolj perfektni in najbolj ekonomični način razsvetljave. Cenik zastoj.

GASPARI & MICHELICH

ulica F. Venezian št. 16, Trst.

TELEFON 24-19

Mlekarska zadruga

v Senožečah

odda z novim letom

mleko v zakup.

TRATTORIA

„All' Antica Pompei“

Trst, Piazza Carlo Goldoni 4

Priporočila se slavnemu občinstvu. — Točji se izvrstno vino: teran, istrsko, furiansko in belo. Sinfeldsko pivo. Domača kuhinja s raznovrstnimi mralimi in gorkimi jedili. — Za obilen obisk se tople priporočila

FRANJO MARINSEK.

Caffé Goldoni

Trst, Piazza Carlo Goldoni št. 2

Pijače naračane in prve vrste. Časopisi in ilustracije. POSTREŽBA TIČNA. Za obilen obisk se najtopleje priporočila

FRANJO MARINSEK.

ANTON REPENŠEK

knjigovoz v Trstu, via Cecilia 9

priporočila slavnemu občinstvu

svoje moderne urejene delavnice,

v kateri se izvršujejo vse v to stroko spadajoče dela točno in po zmernih cenah.

SVOJI K SVOJIM!

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALCANTON - TRST

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

„All' Artigiano“

Trst, via Arcata -- Angolo via Sapone 9

izgotovljene obleke

za moške in dečke. -- Izbor hlač in srajc za delo.

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

Zaloga in delavnica F. VIDALI, Trst via S. Lazzaro 22

Prejemlje naročbe, poprave in čiščenje vsakovrstnih kožuho.

Shranjuje kožuho z jamstvom zoper kakoršno si bodi škodo

Leonhardstrasse št. 2. z običajnim vsporedom. Slovanski gostje dobro došli.

Godbeni odsek NDO. pri sv. Jakobu. Podpisani naznanja, da se vrši dani godbeni vaja za teorijo točno ob 8. uri zvečer v prostorih NDO. pri sv. Jakobu. Prosim vse one tovariše sodelujoče članke, da pridejo že ob 7. uri, ker imamo jako važen pogovor glede instrumentov. Ker pride na ta važen sestanek tudi tov. dr. Josip Mandić, prosim polnoštevilne udeležbe se strani članov.

R. Pregarc
t. č. načelnik.

si je izvolila za zimski tečaj 1910-11 sledeče vodstvo:

Predsednik iur. Stanko Virant, podpredsednik iur. Radovan Brenčič, tajnik med. Vekoslav Košir, blagajnik iur. Juri Stempihar, knjižničar med. Lojze Zbačnik, gospodar iur. Anton Koder, arhivar iur. Rude Trost, namestnika iur. Jože Rus, iur. France Zdolšek, pregledniki med. Mirko Černič, med. Ivan Raišp, iur. Ivan Sajovic.

DAROVIL

— Otroški vrtec v mestu. V ta namen so darovali: Ivan K., Anton Z., Anton V., in Ivan C., vsak po 2 K, Josip T., Fran S., Andrej R., Fran M., Matej G., Alojzij V. in Ante Turčin vsak po 1 K, Karel Z., 60. Fran K. 40 stot., Anton P. in Peter L. po po 30 stotink; skupaj šestnajst kron šestdeset stot.

Deset kron in 60 stot. te zbirke se je maložilo pri Trgovski zadrugi v prid bodočemu otroškemu vrtcu v mestu, a 6 kron se je vporabilo v pokritje pomanjkljaja v računu za nam že znano nabavo šolskih potrebščin družbeni šoli sv. Cirila in Metod v ulici Acquedotto od strani istih rojbov.

Vesti iz Goriške.

Imenovanje v sodni službi. Okrajni sodnik in sodni predstopnik dr. Karol Snider v Trzinu je imenovan deželnosodnim svetnikom, a ostane na svojem dosedanjem mestu.

Občina Libušnje pol. okr. Tolmin je razpisala gradnjo občinskega vodovoda na Vrsnem. Gradnja je proračunana na 14.602.93 kron.

Pevsko in bralno društvo „Draga“ v Orleku vabi svoje člane k običnemu zboru, ki bo v nedeljo, dne 30. okt. t. l. ob 4. uri popol. v društvenih prostorih.

Odbor.

Vesti iz Istre.

Še jedenkrat socijalna demokracija v deželnem zboru istrskem. (Dopis iz Istre.)

Nastop obeh zastopnikov proletarijata (kakor se oni nazivljejo pompozno) v deželnem zboru istrskem ni mene presenetil v ničemer, ker dobro poznam jednega in drugega. Da-si je eden toliko mednarodni, da govori tudi hrvaški (ako hoče!), je drugi poleg italijanščine zmožen še samo furlanščine, katere se pa sramuje!

O mednarodnosti dež. poslanca Zorzenona služi naj sledeči podatek. Pred dobrim poldrugim letom so bile v občini Izola občinske volitve.

Na zadnjih državnozborskih volitvah so v gotovih krajih (in med te spada tudi Izola) kar kapitulirali pred klerikalno stranko, tako, da niso več ne nastopali ne imenovali kandidatov.

V takem času so bile nastopajoče občinske volitve. Italijanska klerikalna stranka, svesta si zmage, se ni pogajala z nikomur, razen s tedanjim župnikom v Kortah g. Škrbcem. Liberalna italijanska, socialdemokratska in samosvoja slovenska so se tudi pripravljale; a prišlo je le do — priprav. Čudili se boste morda, da je tudi samosvoja slovenska hotela nastopiti. A to mi ni čudnega! 6000 prebivalcev šteje mesto Izola, a v njega okolici imate še okoli 1000 Italijanov in čez 3000 Slovencev. Razmerno številu prebivalstva bilo bi tudi število volilcev: torej eno tretjino Slovencev. Okolica Izolanska je bila pripravljena za nastop za samolastno listo, a ne tako Kortežani. In koliko bi bilo veljalo, da bi se bili tedaj sešteli in spoznali!! A kar je zamujeno, je zamujeno!

Soc. poslanec Zorzenona imam opisati, kakor je bil o priliki onih volitev. Izvoljen je že bil. Volilci mestec Milje in Izola so oddali večino glasov zanj. Srečala sva se nekje in jaz sem mu častital na izvolitvi. Besedi je sledila beseda in tako sva prišla na občinske volitve v Izoli.

„Kako se boste vedli vi?“ — me je vprašal.

„Se svojo listo!“

„Na koliko volilcev računate?“

„500 svojih gotovih in malkontentov iz Izole in okolice drugih 100!“

„Torej napad na izključno italijansko posest?“

„Kak napad? Kdo pač sili te volilce, da glasujejo za našo listo, ako ne njihov narodni čut?“ A vaših malkontentov bi moglo biti 50—100.

„Tako torej! Še nocoj bom pisal na svoje „compagne“ (da ne zamejate s campagne, da grozi nevarnost od slovenske strani (marcia slava); naj torej glasujejo kompaktno s komur koli, — bodi

tudi klerikalci — proti Slovincem! Te nevarnosti seveda ni bilo, a značilno je za mednarodnega poslanca, da prihaja do take izjave.

Tako mu je v njegovi internacionalni ljubši vsak drugi vrag, nego Slovenec.

Kakor ta deželnozborski poslanec v svoji internacionalni hlapčije izvestnim kamoristom in kapitalistom, tako večina našega priprostega ljudstva služi za hlapčije gotovim demagogom, ki jih samo izrablja in jih z vsako drugo besedo zbadajo se ščavom!

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj lns. oddelku.

Lepa soba z razgledom na vojaški trg, opremljena s pohištvo se odda takoj. Naslov pove Edinost. 1763

Istrsko vino, belo, novo črno na drobno po 61 vinarjev liter, zelo sladko 80 vin, novo žganje po 120 liter. - Prodaja poreška klet na Opčinah. 1773

Najboljši kraški teran ima na prodaj Ivan Trampuz — Temnica (pošta Kostanjevica). Cena 70 kron. 1771

Idrijske pletenine (špice) več vrst so na prodaj v ulici Ruggero Manna 10 pri vratarici. 1776

Kletar se išče za zalogo vin in likerjev, plača K 90. Potrebno je položiti 300 kron kaviče. Ogrni se je na kavarno Reclame „Urhano“. 1772

Mizarja išče tverka Jug, ulica sv. Lucije št. 18. 1774

Odda se na trgu Barriera šte. 11 v najem prostor, ki je jako primeren za kako malo prodajalno ali obrt. Povprašati v Mlekarni Hrušica, ulica delle Poste št. 16. 201

Proda se glasovir (pianino), z garancijo pet let. Trst, ulica Petronio št. 9, pri tličie. 1769

Ubiralec in popravitelj glasovirjev se priporoča slavnemu občinstvu, ul. Dante Alighieri 3, Trst, Andrej Pečar. 1766

Pozor! Vsi v „Narodni dom“ v Podgradu v Istri, kjer se točijo izvrstna istrska in vipavska vina in pristno Dreherjevo pivo. Dobi se vedno toplih jedil in preročišča za tujce. Priporoča se vsem domačinom in tujcem Leopold Bizjak, gostilničar. 1767

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák || V. Tuscher

: zobozdravnik : koncesij. zobni tehnik

... TRST ...

ulica della Caserma št. 13, II. n.

**Mlado in cvetoče,
zdravo in veselo**

nemore ostati nobena deklica in nobena gospodinja, katere se mora mučiti leta in leta v kuhinji in v gospodinjstvu pri pranju in umivanju s slabim milom. — Pri porabi

Schicht -ovega
mila

se varuje roke in doseže hitro, brez truda in napora snežno belo perilo.

ORIGINALNA RAZSTAVA ::

ERLICH - HATTA

TRST, Barriera vecchia 4

kaže občinstvu rapidno zdravljenje veneričnih in sifilitičnih bolezni z novim sredstvom ERLICH-HATTA 606 v različnih stadijih.

6 ur pred uporabo

606

6 ur po uporabi

606

6 dni po uporabi

606

Vstopnina 40 st. - Odprto od 9. zj. do 9. zv. - Ob petkih le za dame.

Iščem kmeta z družino za obdelovanje 26 oralar. obsežnega posestva posestva na Jerušiču pri Biljah. Anton Dovgan, ulica Miramar 15. 1762

Izredna prilika! Proda se 6 širanih strojev Singer, moder nih, služnih tudi za pletenje K 100. Tri za domačo rabo K 62. Jamstvo 3 leta. — S.ta Caterina 9, dvorišče, zaloga 1. 1751

Živčne bolezni in bolezni stea zginejo, ako se uporablja naše patentirane kopelji z ogljikovo kislino. Vir zdravlja za vsako hišo. Najzibornejši aparati za masazo. Prospekti brezplačno pri inženirju F. Lipovskij, Praga II. 506. 1734

Hiša z gostilniško koncesijo: zelo dobro upeljana v bližini mesta se odda v najem eventualno tudi proda. Posredovalci izključeni. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 1757

**NOVO
POGREBNO
PODJETJE
TRST
Corso št. 49
(vogal: Piazza
Goldoni)**

Ima bogato založeno prodajalno vseh mrtvaških predmetov in sicer ogromno izbero naravnih vencev vsake stroke in istotako buques palme in umetnih cvetic, perl, porcelana itd.

Vsake velikosti in raznih vrst nagrobnih svetilnic itd. - Cene ugodne.

Priporoča se slavnemu občinstvu posebno za prihodnje praznike vernih duš.

Limiment Capsici Comp.
nadomestek za
sídro Pain - Expeller

Pri nakupu tega priznanega izbornega sredstva za drgnjenje, ki se ga radi storo v vseh lekarnah, naj se vedno pazi na varstveno znamko „SIDRO“.

Dr. Richter-ja lekarna
„K ZLATEMU ANGELOV“
Elizabetstrasse No. 5 neu

Krojačnica za civiliste in vojake ..

Franjo Polanec

v Trstu, via S. Giacomo (Corso) 6, II. n.

Priporoča se slavnemu občinstvu in vojakstvu za vsakovrstna dela. Biaga prve vrste, delo solidno, cene zmerne.

TRŽAŠKI SLOVANI in posebno okoliščini ki prihajajo v mesto po raznih opravilih, imajo najlepše in najprimernejše zbirališče v dobropoznanu

:: Kavarni Universo ::

ki se nahaja na trgu pred „Narodni domom“ št. 1, uprav nasproti restavracije „Balkan“. V kavarni so poleg izvrstne kave na razpolago vsakovrstni likerji in razni slovenski, nemški in laški časniki in vse boljše ilustrir. revije. Za obilen obisk se priporoča FRANJO BOJC.

Jabolka ::

raznovrstna, fina, namizna in za mošt ima na prodaj

IVAN KOVAČIČ

KOZJANE pošta Divača KOZJANE v Razpošilja vsaki množini. - Cene zmerne.

POZOR! 50.000 parov čevljev! 4 pari čevljev za samo K 6.50

Radi tega, ker ni moglo veliko velikih trgov plačevati svojih računov, se je meni naročilo veliko množino čevljev zelo pod ceno spraviti na trg in v denar. Jaz prodajam torej vsakomur 2 para možkih in 2 para ženskih čevljev na zavoso, iz ručavega ali črnega usnja, galoširanih, spród s kapicami, z močno nabiti usnjenimi podplati, zelo elegantnih, najnovejša fazona. Velikost po številki. Vsi 4 pari

stanejo le kron 6.50.

Posilja se po poštne povzetju.

H. SPINGARN, SCHUH-EXPORT

KRAKOVO šte. 240

Dovoljeno je menjati in tudi denar nazaj.